

Materiały dla rodziców

Akademia dla rodziców przedszkolaka. Część I Procedury stosowania „Niebieskiej Karty”

Literatura definiuje następujące rodzaje przemocy:

- I. Przemoc fizyczna** – to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działania z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub żrącymi substancjami, użycie broni.

Objawy przemocy fizycznej:

Siniaki, ślady po uderzeniach w różnych miejscach ciała, rany twarzy i głowy w różnych stanach gojenia się, ślady po oparzeniach, powtarzająca się opuchlizna, a także złamania, zwichnięcia, lęk przed rozebraniem się, lęk przed dotykiem drugiej osoby, strój nieadekwatny do pory roku oraz pogody, nadmierna apatia lub agresja.

- II. Przemoc psychiczna** – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Objawy przemocy psychicznej:

Zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego), psychosomatyczne (ból jelitowo-żołądkowy, ból i zawroty głowy), moczenie i zanieczyszczanie się (zazwyczaj u dzieci), ból mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu, brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie, depresja, fobie, lęki, zachowanie destrukcyjne, kłopoty z kontrolą emocji, poczucie krzywdy i winy, nieufność wobec innych, zachowania agresywne w stosunku do innych osób, tendencja do uzależniania się od innych.

- III. Przemoc seksualna** – to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowane pieszczoty, praktyki seksualne, seks z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia.

Objawy przemocy seksualnej (uwzględniające przemoc seksualną w stosunku do dzieci):

Objawy somatyczne – najczęściej mają charakter pośredni, tj.: choroby weneryczne, wirus HIV, infekcje dróg moczowo-płciowych, urazy pochwy, odbytu, przerwanie błony dziewiczej, krwawienie z narządów rodnych, ból przy oddawaniu moczu czy kału, krwawe stolce, infekcje jamy ustnej.

Objawy psychologiczne i behawioralne – nadmierna erotyzacja dziecka: prowokacyjne i uwodzicielskie zachowania seksualne, erotyczne rysunki lub zabawy, agresja seksualna wobec rówieśników, wczesna lub nasilona masturbacja dziecięca nieadekwatna do fazy rozwoju psychoseksualnego, nieadekwatny do poziomu rozwoju dziecka język dotyczący sfery seksualnej, obniżony nastrój, lęk, niepokój (dziecko może bać się iść do szkoły czy przedszkola, boi się kontaktów z ludźmi, boi się spać samo itd.), poczucie winy, niska samoocena, koszmary, lęki nocne, nadpobudliwość psychoruchowa, trudności w koncentracji uwagi, wtórne moczenie nocne, zachowania regresywne (np. powrót do ssania palca czy smoczka), złe relacje z rówieśnikami, dolegliwości psychosomatyczne: bóle brzucha, głowy, nudności, wymioty.

IV. Zaniedbanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych dziecka, odrzucenie emocjonalne, brak zainteresowania jego rozwojem, stanem zdrowia, higieną, właściwym odżywianiem i ubieraniem.

Objawy zaniedbania:

Częsta absencja w przedszkolu, brak przyborów szkolnych, ubiór nieadekwatny do pory roku, niedożywienie, zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna odzież, skóra, przewlekłe nieleczone choroby, niezażywanie niezbędnych leków, brak szczepień, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny), pozostawanie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych, apatia, bierność.

Gdzie szukać pomocy?

Obszerne materiały dotyczące przemocy w rodzinie i problematyki krzywdzenia dzieci zostały opublikowane na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji (www.ore.edu.pl). Wiele przydatnych informacji w tym zakresie jest także dostępnych na stronach ośrodków pomocy społecznej, organizacji, instytucji i stowarzyszeń zajmujących się problematyką krzywdzenia dzieci i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Informacje dotyczące problematyki przemocy można znaleźć również w poradniach rodzinnych ds. przeciwdziałania przemocy lub ośrodkach interwencji kryzysowej.

Przydatne linki:

- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – <http://www.niebieskalinia.pl/index.php?w=1280>,
- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – <http://www.parpa.pl>,
- Policja – <http://www.policja.pl>,
- Rzecznik Praw Dziecka – <http://www.brpd.gov.pl>,
- Fundacja Dzieci Niczyje – <http://fdn.pl>,
- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – <http://www.przemocdomowa.pl>.